

**በኢትዮጵያ ፌዴራላዊ ዲሞክራሲያዊ ሪፐብሊክ
የፌዴራል ጠቅላይ ፍርድ ቤት**

የሠ/መ/ቁጥር 247351

ጥቅምት 05 ቀን 2017ዓ/ም

ዳኞች :- ብርሃኑ አመነው

በዕውቀት በላይ

ቀነዓ ቂጣታ

ብርሃኑ መንግሥቱ

ማርታ ተካ

አመልካች:- አቶ ተመስገን መኮንን - አልቀረቡም

ተጠሪ :- የኦሮሚያ ጠቅላይ ዐቃቤ ሕግ - ዐ/ህግ ሞሮዳ ጉሉማ ቀረቡ

መዝገቡ ተመርምሮ ከዚህ የሚከተለው የፍርድ ውሳኔ ተሰጥቷል፡፡

ፍ ር ድ

ጉዳዩ በጦር መሣሪያ ቁጥጥር እና አስተዳደር አዋጅ ቁጥር 1177/2012 አንቀጽ 4/1 እና 22/3 እና በወንጀል ሕግ አንቀጽ 418(1/ሀ) ስር የተደነገገውን አተገባበር የሚመለከት ነው፡፡ክርክሩ የተጀመረው በኦሮሚያ ክልል ምስራቅ ወለጋ ዞን ከፍተኛ ፍርድ ቤት ተጠሪ በአመልካች ላይ ባቀረበው ክስ ሲሆን የቀረበውም ክስ አጭር ይዘት - አመልካች የጦር መሣሪያ ቁጥጥር እና አስተዳደር አዋጅ ቁጥር 1177/2012 አንቀጽ 4/1 እና 22/3ን በመተላለፍ በነቀምቴ ከተማ ቀበሌ 03 የጨለለቂ መካነ ኢየሱስ ቤተ-ክርስቲያን በሚባል አካባቢ በቀን 28/01/2015 ዓ/ም ከቀኑ 6:00 አካባቢ በፀጥታ አካላት በተደረገ ብርበራ አንድ ባለ ሰደፍ ክላሽ የመለያ

ማስታወሻ:- ይህ የሰበር ችሎት ውሳኔ ሰነድ ለጥናትና ምርምር ሥራ ወይም ለግንዛቤ እንጂ

ቁጥሩ TN9199/B68094 የሆነ ከተቆረጠ አንድ ካርታ ጋር፤ ረታይፋሎን ሽጉጥ የመለያ ቁጥሩ RFLA/190308109 ከካርታው ጋር፤ ረታይፋሎን ሽጉጥ የመለያ ቁጥሩ RFLA/190321308 ከካርታው ጋር፤ 3 ቤልጅግ ሽጉጥ የመለያ ቁጥር የሌለው፤ ሰባራ የሆነ የቱርክ ሽጉጥ የመለያ ቁጥሩ EP171042/54 ከካርታው ጋር፤ 3 ቤልጅግ ሽጉጥ የመለያ ቁጥሩ 601805 ከካርታው ጋር፤ አስር የካረቫይን ጥይት እና እስታር ሽጉጥ የመለያ ቁጥሩ HN841993 የሆነ የስር 2ኛ ተከላሽ ፍቃድ አውጥቶበት ያለው ከመኖሪያ ቤቱ ውስጥ ተገኝቷል የሚል ክስ መስርቶበታል።

የክስ ማመልከቻው ለአመልካች እንዲደርሰው ተደርጎ ተነሰለት በሰጠው ቃል አርሶ አደር ሁኔታ ቤቱ እና የሰብል ማሳዩ ስለተቃጠለብኝ የምተዳደርበት አጥቼ ይህንን መሣሪያ ለመነገድ ወይም ትርፍ ገንዘብ ለማግኘት ገዝቼ ለመሸጥ ብዬ እጄ ላይ ተያዘብኝ እንጂ ለማከማቸት አስቤ አይደለም። እንደ አቃቤ ሕግ ክስ ጥፋት አልፈጸምኩም በማለት ክዶ ተከራክሯል። በመቀጠል ሁለት የዐቃቤ ሕግ ምስክሮች ቀርበው የተሰሙ ሲሆን ምስክሮቹ በሰጡት ቃል - በቀን 28/01/2015 ዓ/ም ከጧቱ 4:00 ላይ አዛዦችን የአመልካችን ቤት እንድንበረብር ትዕዛዝ ሰጥቶን ነቀምቱ ከተማ 03 ቀበሌ ሄደን አመልካችን ቤት በርብረን ስድስት ሽጉጥ አንድ ክላሽ አስራ አራት ጥይት አግኝተን ከአመልካች ጋር ይዘን ፖሊስ ጣቢያ ወስደንዋል። አመልካች አንድ ሽጉጥ ሰው ነው እኔ ጋር ያስቀመጠው ብሎ ነበር። ማን እንደሆነ አልነገረንም። በሌላ በኩል የዐቃቤ ሕግ 1ኛ ምስክር አመልካች እነዚህን የጦር መሣሪያ ነገጄ እተዳደርበታለሁ ብሎ አመልካች ሲናገር እንደሰማ ሲያስረዱ 2ኛ ምስክር ደግሞ እነግዳለሁ ብሎ ሲናገር አልሰማሁም በማለት መስክረዋል። ይህንን ተከትሎ ዐቃቤ ሕግ በክሱ መሰረት አስረድቷል በማለት ፍርድ ቤቱ አመልካች ክሱን እንዲከላከል አዝዟል።

በመቀጠል አመልካች አቅርቦ ባሰማቸው ሁለት መከላከያ ምስክሮች - አመልካች በፊት የእርሻ ሥራ የነበረው እና አርሶ አደር ሲሆን የእርሻ ሥራው ስለተቋረጠበት ልጆቹን የሚያስተዳድርበትን እና የሚያስተምርበትን ለማግኘት ብሎ እነዚህን የጦር መሣሪያ ጠግኖ ይሸጣል። ለሚታደስ ለሚባል ሰው ሊሸጥለት ተስማምተው በነጋታው ለሚ ፖሊስ አምጥቶ አስያዘው። አመልካች መሣሪያውን ከየት እንዳመጣው አላውቅም። የንግድ ፍቃድ የለውም ሲሉ መስክረዋል።

ፍርድ ቤቱም በመ/ቁጥር 58936 ላይ የግራ ቀኙን ክርክርና ማስረጃዎችን መርምሮ በቀን 17/05/2015 ዓ/ም በሰጠው ውሳኔ አመልካች ያቀረባቸው መከላከያ ምስክሮች አመልካች መሣሪያዎቹን ገዝቶ የሚሸጥ መሆኑን በማረጋገጥ ስላልመሰከሩለት አልተከላከሉለትም በማለት አመልካች በተከሰሱበት አዋጅ ቁጥር 1177/2012 አንቀጽ 22/3 ስር ጥፋተኛ ነው ሲል ፍርድ ሰጥቷል። በመቀጠል የግራ ቀኙን የቅጣት አስተያየት መርምሮ ባስተላለፈው የቅጣት ውሳኔ አመልካች በ5 ዓመት ከ6 ወር ፅኑ አስራት እና በብር 10,000.00 (አስር ሺሕ ብር) የገንዘብ መቀጮ እንዲቀጣ ወስኖበታል።

አመልካች በዚህ ውሳኔ ቅር በመሰኘት ይግባኝ ለኦሮሚያ ጠቅላይ ፍርድ ቤት ያቀረበ ቢሆንም ፍርድ ቤቱ በመ/ቁጥር 425224 ላይ በቀን 30/05/2015ዓ/ም በወ/መ/ሥ/ሥ/ሕግ ቁጥር 195/1 መሰረት በሰጠው ትእዛዝ ተጠሪን ሳያስቀርብ ሠርዞባታል። በመቀጠልም አመልካች የሰበር አቤቱታውን ለኦሮሚያ ክልል ጠቅላይ ፍርድ ቤት ሰበር ሰሚ ችሎት ያቀረበ ቢሆንም ችሎቱ በመ/ቁጥር 422150 ላይ በቀን 24/06/2015 ዓ/ም በሰጠው ትእዛዝ የተፈጸመ ስህተት የለም በማለት ሠርዞባታል።

አመልካች በቀን 11/08/2015ዓ/ም የተጻፈ የሰበር አቤቱታ ያቀረበው ከላይ በተመለከተው መሰረት በተሰጠ ውሳኔ መሰረታዊ የሕግ ስህተት ተፈጽሟል በሚል ሲሆን የአቤቱታው አጭር ይዘት፡- አመልካች የእምነት ክህደት ቃሌን ስለጥ ለክሱ ምክንያት የሆነው የጦር መሣሪያ በመኖሪያ ቤቱ ውስጥ መያዙን ሳልክድ ነገር ግን መሣሪያው ቤቱ ውስጥ ሊያዝ የቻለው መሣሪያውን በማከማቸት ዓላማ ሳይሆን መሣሪያ ለመነገድ ዓላማ መሆኑን ገልጮ ነበር።የዐቃቤ ሕግ ምስክሮችም በወቅቱ መሣሪያውን ለንግድ ዓላማ እንደያዘ ነግሮን ነበር ብለዋል።ያቀረብኳቸው የመከላከያ ምስክሮችም እነዚህን መሣሪያዎች ለመነገድ ዓላማ እንደያዘታቸውና 1ኛው የዐቃቤ ሕግ ምስክር በመጀመሪያ ቀን ማስረጃዎቹን ለመግዛት ተነጋግሮ በሁለተኛው ቀን ፖሊሶችን ይዞ መጥቶ እንዳስያዘኝ ተናግሯል። በመሆኑም መሣሪያዎቹ በእጄ የተገኙት በመነገድ ዓላማ ስለመሆኑ በመጀመሪያ ደረጃ ፍርድ ቤት የተረጋገጠ ፍሬ ነው።በአዋጅ ቁጥር 1177/2012 አንቀጽ 22/1 በጦር መሣሪያ መነገድ ወንጀል በሚመለከት የወንጀል ሕግ አንቀጽ 481 የተጠበቀ ስለመሆኑ በግልጽ ይደነግጋል።ከዚህ የሕግ ድንጋጌ መረዳት እንደሚቻለው አንድ ሰው የጦር መሣሪያ ያለ ሕጋዊ ፍቃድ ይዞ ቢገኝ የሚጠየቅበት የሕግ ድንጋጌ በአዋጅ ቁጥር 1177/2012 አንቀጽ 22/3 ስር ሳይሆን በወንጀል ሕግ አንቀጽ 481 ስር መሆን የሚገባው እንደሆነ ነው።ስለሆነም በዚህ ድንጋጌ ስር ጥፋተኛ ተብሎ ተመጣጣኝ የሆነ ቅጣት ሊወሰንበት ሲገባ ከተፈፀመው ድርጊት ጋር አግባብነት በሌለው በአዋጅ ቁጥር 1177/2012 አንቀጽ 22/3 ስር የጥፋኝነት ውሳኔ መሰጠቱ መሰረታዊ የሆነ የሕግ ስህተት ነው ተብሎ ይታረምልን በማለት አመልክቷል።

ችሎቱ በአዋጅ ቁጥር 1177/2012 አንቀጽ 22/1 ስር በወንጀል ሕግ አንቀጽ 481 ስር በጦር መሣሪያ ስለመነገድ የሚደነግገው ድንጋጌ እንዳልተሸረ ተደንግጓል።በወንጀል ሕግ አንቀጽ 481(1/ሀ) ስር በሕጉ አንቀጽ 256 ስር ከተደነገገው አግባብ ውጪ ፈቃድ ሳይኖረው ወይም ሕግን ተቃራኒ በሆነ መንገድ ማናቸውም አይነት የጦር መሣሪያዎች ፈንጆች ወይም ጥይቶች በመነገድ ዓላማ የገዛ ያስቀመጠ ለሽያጭ ያቀረበ እንደሆነ በድንጋጌው ላይ በተመለከተው መሰረት እንደሚቀጣ ደንግጓል።አዋጅ ቁጥር 1177/2012 አንቀጽ 4/1 እና 22/3 እና በወንጀል ህግ አንቀጽ 418/1/ሀ ተደንግጓል። በድንጋጌዎቹ የተጠቀሱትን የጦር መሣሪያዎች መግዛት መሸጥ የወንጀል ተጠያቂነትን አስከትሎ የሚያስቀጣበትን አግባብ እና የሁለቱን ድንጋጌዎች ተግባራዊ አፈፃፀም ለመለየት እንዲሁም አመልካች ጥፋተኛ ተብሎ ሊቀጣ የሚገባው በየትኛው ድንጋጌ ነው የሚለውን ተጠሪ ባለበት እንዲመረመር ተጠሪ መልሱን እንዲሰጥ አዝዟል።

ማስታወሻ፡- ይህ የሰበር ችሎት ውሳኔ ሰነድ ለጥናትና ምርምር ሥራ ወይም ለግንዛቤ እንጂ

ለፍርድ አፈጻጸም ዓላማ አያገለግልም !

ተጠሪ በቀን 22/12/2015ዓ/ም በተጻፈ መልሱ - አመልካች በክሱ ውስጥ የተጠቀሱ የጦር መሣሪያዎችን በሕግ ፊት የፀና ፍቃድ ሳይኖረው አከማችቶ የተገኘ መሆኑን አቃቤ ሕግ በማስረጃ አረጋግጧል።አመልካች በወ/መ/ሥ/ሥ/ሕግ ቁጥር 35 መሰረት ስለ ወንጀሉ አፈፃፀም ቃል ሲሰጥ የተጠቀሰውን ብዛት ያለው የጦር መሣሪያ በቤቱ ውስጥ መገኘቱን አምኗል።የቀረቡት የሰው እና የሰነድ ማስረጃዎች በአመልካች ቤት የተገኘው የጦር መሣሪያዎች አመልካች በሕግ ፊት የፀና ፍቃድ ሳይኖሩ አከማችቶ የተገኘ መሆኑን እንጂ ለንግድ አላማ የጦር መሳርያ እንዳልያዘ የሚያሳዩ ናቸው። ስለሆነም የስር ፍርድ ቤቶች አመልካችን በአዋጅ ቁጥር 1177/2012 አንቀጽ 23/3 ስር ጥፋተኛ ነዉ በማለት ቅጣት በመወሰናቸዉ የተፈጸመ ስህተት የለም በማለት ተከራክረዋል።አመልካችም የመልስ መልሱን በማቅረብ ተከራክሯል።

ከላይ አጠር ባለ መልኩ የተገለጸዉ በክልሉ ፍርድ ቤቶች የተሰጡ ውሳኔዎች እና የግራ ቀኙን ክርክር የሚመለከት ሲሆን እኛም ከፍ ሲል የተያዙትን ጭብጦች መሠረት በማድረግ በዚህ ችሎት ደረጃ ሊታረም የሚችል መሠረታዊ የሕግ ስህተት መፈጸም አለመፈጸሙን እንደሚከተለዉ መርምረናል።

እንደተመረመረዉም በክሱ የተጠቀሱትን የጦር መሣሪያዎች አመልካች በቤቱ ውስጥ ይዞ የነበረ መሆኑ በአመልካች የታመነና በማስረጃም የተረጋገጠ ፍሬ ነገር ነዉ።ግራ ቀኙን ያከራከረዉ እና የዚህን ችሎት ውሳኔ የሚሹ ነጥቦች የወንጀል ሕግ አንቀጽ 481 እና በአዋጅ ቁጥር 1177/2012 አንቀጽ 23/3 አንድነትና ልዩነት ምንድን ናቸዉ? የእነዚህ ድንጋጌዎች ተግባራዊ አፈጻጸም ምንድን ነዉ? እንዲሁም አመልካች በፈጸመዉ ድርጊት ጥፋተኛ ሊባል የሚገባዉ በየትኛዉ ድንጋጌ ነዉ? የሚሉ ናቸዉ።

በመጀመሪያም በወንጀል ሕግ አንቀጽ 481 እና በአዋጅ ቁጥር 1177/2012 አንቀጽ 23/3 አንድነትና ልዩነት ምንድን ናቸዉ? እንዲሁም የእነዚህ ድንጋጌዎች ተግባራዊ አፈጻጸም ምንድን ነዉ? የሚለዉን ጭብጥ መርምረናል። ይህንን ነጥብ የክርክር ጭብጥ ማድረግ ያስፈለገዉ ከጦር መሣሪያ ጋር የተያያዙ ድርጊቶችን ወንጀል አድርገዉ የሚደነግጉ ሁለት ሕግጋት በመኖራቸዉ ምክንያት ነዉ።የመጀመሪያዉ በወንጀል ሕግ አንቀጽ 481 ስር ስለጦር መሣሪያ መነገድ የተደነገገዉ ሲሆን ከተያዘዉ ጉዳይ ጋር የተያያዘዉ ንዑስ አንቀጽ ይዘት የሚከተለዉ ነዉ።

አንቀጽ 481 በጦር መሣሪያ መነገድ

ንዑስ አንቀጽ (1/ሀ) — “ማንም ሰዉ መንግሥትን አደጋ ላይ ስለመጣል በወንጀል ሕግ አንቀጽ 256 ስር ከተደነገገዉ አግባብ ዉጭ ፦ ሀ/ ፈቃድ ሳይኖረዉ ወይም ሕግን ተቃራኒ በሆነ መንገድ ማናቸዉንም አይነት የጦር መሣሪያዎች፣ፈንጂዎች፣ወይም ጥይቶች በመነገድ ዓላማ የሠራ፣ከዉጭ አገር ያስመጣ፣ወደ ዉጭ አገር የላከ፣ ያጓጓዘ፣ የገዛ፣ የተቀበለ፣ ያስቀመጠ፣ ያከማቸ፣የደበቀ፣ለሽያጭ ያቀረበ ወይም እንዲዘዋወር ያደረገ ወይም ያከፋፈል እንደሆነ ፤...የተባሉት ዕቃዎች መወረሳቸዉ ሳይቀር በመቀጮና ከአምስት

ማስታወሻ፦ ይህ የሰበር ችሎት ውሳኔ ሰነድ ለጥናትና ምርምር ሥራ ወይም ለግንዛቤ እንጂ

ዓመት በማይበልጥ ጽኑ እስራት ወይም ሁኔታዊ ከባድ በሆነ ጊዜ ከአስር ዓመት በማይበልጥ ጽኑ እስራት ይቀጣል “ የሚል ነው።

በዚህ ድንጋጌ መሠረት ፈቃድ ሳይኖር ወይም ሕግን ተቃራኒ በሆነ መንገድ በመነገድ ዓላማ ማናቸውንም አይነት የጦር መሣሪያዎች፣ ፈንጂዎች ወይም ጥይቶች የሠራ፣ ከወጭ አገር ያስመጣ፣ ወደ ወጭ አገር የላከ... ያስቀመጠ፣ ያከማቸ፣ የደበቀ፣ ለሽያጭ ያቀረበ... እና በድንጋጌው የተጠቀሱትን ሌሎች ተግባራትን መፈጸሙ የተረጋገጠበት ሰው በድንጋጌው የተመለከተው ቅጣት ይፈጸምበታል። ስለሆነም ማንኛውም ሰው ፈቃድ ሳይኖረው ወይም ሕግን ተቃራኒ በሆነ አኳኒን በመነገድ ዓላማ ማናቸውንም አይነት የጦር መሣሪያ በቤቱ ወይም በይዘታዊ ስር በማድረግ ያስቀመጠ፣ ያከማቸ ወይም ለሽያጭ ያቀረበ እንደሆነ ሊከሰስና ድርጊቱን መፈጸሙ ሲረጋገጥበት ጥፋተኛ ተብሎ ሊቀጣ የሚችለው በወንጀል ሕጉ አንቀጽ 481 መሠረት ይሆናል ማለት ነው።

በሌላ በኩል የጦር መሣሪያ አስተዳደር ቁጥጥር አዋጅ ቁጥር 1177/2012 አንቀጽ 4 እና 22 ስር ከጦር መሣሪያና አጠቃቀም ጋር የተከለከሉና በወንጀል የሚያስጠይቁ ድርጊቶች ተደንግገዋል። በአመልካች ላይ በተመሰረተው የወንጀል ክስ ላይ የተጠቀሱት እና ተያያዥ ድንጋጌዎች በሚከተለው መሠረት የተደነገጉ ናቸው።

የአዋጅ ቁጥር 1177/2012 አንቀጽ 4 የተከለከሉ ተግባራት

ንዑስ አንቀጽ 4/1 - “ በዚህ አዋጅ መሠረት ከተፈቀደው ሰው ወጭ ማንኛውም ሰው - የፀና ፈቃድ ሳይኖረው የጦር መሣሪያ ፣ የጦር ሜዳ መነጽር፣ በጦር መሣሪያ ላይ ሊገጠም የሚችል ማንኛውንም አይነት መነጽር ወይም የጦር መሣሪያ ሲተኮስ ድምጽ ለማስወገድ የሚያገለግል መሣሪያ ወደ ሀገር ማስገባት፣ ከሀገር ማስወጣት፣ መያዝ፣ ማስቀመጥ፣ ማከማቸት፣ መገልገል፣ ማሳየት፣ መደለል፣ መሸጥ፣ መግዛት፣ ማስተላለፍ፣ ማዘዋወር፣ ማጓጓዝ፣ ማምረት፣ ማሰልጠን፣ መጠገን ወይም ማስወገድ የተከለከለ ነው።”

የአዋጁ አንቀጽ 22 የወንጀል ተጠያቂነት

ንዑስ አንቀጽ 1) “በጦር መሣሪያ መነገድ ወንጀል በሚመለከት የወንጀል ሕግ አንቀጽ 481 የተጠበቀ ነው።”

ንዑስ አንቀጽ 2) “ማንኛውም ሰው በዚህ አዋጅ የተመለከተውን ክልከላ እና ግዴታ በመተላለፍ የጸና ፈቃድ ሳይኖረው የጦር መሣሪያ፣ የጦር ሜዳ መነጽር፣ በጦር መሣሪያ ላይ ሊገጠም የሚችል ማንኛውም አይነት መነጽር ወይም የጦር መሣሪያ ሲተኮስ ድምጽ ለማስወገድ

ማስታወሻ:- ይህ የሰበር ችሎት ውሳኔ ሰነድ ለጥናትና ምርምር ሥራ ወይም ለግንዛቤ እንጂ

የሚያገለግል መሣሪያ ወደ ሀገር ያስገባ፣ከሀገር ያስወጣ፣ያስቀመጠ፣ የተገለገለ፣ ያሳየ፣ የደለለ፣ የሸጠ፣ የገዛ፣ ያንጓዘ፣ያመረተ፣ያሰለጠነ፣የጠገነ ወይም ያስወገደ፣በማናቸውም መንገድ ያስተላለፈ ወይም የያዘ እንደሆነ ከአንድ ዓመት እስከ ሶስት ዓመት በሚደርስ ቀላል እስራት እና ከአምስት ሺህ እስከ አስር ሺህ ብር በሚደርስ የገንዘብ መቀጮ ይቀጣል፡፡”

ንዑስ አንቀጽ 3) “በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ 2 የተፈጸመው ወንጀል ብዛት ባለው የጦር መሣሪያ ሊሆን ቅጣቱ ከስምንት ዓመት እስከ ሃያ ዓመት በሚደርስ ጽኑ እስራት እና ከመቶ ሺህ እስከ ሁለት መቶ ሺህ ብር በሚደርስ የገንዘብ መቀጮ ይቀጣል፡፡”

በአዋጅ ቁጥር 1177/2012 መግቢያ ላይ ይህ አዋጅ ከወጣበት ዓላማዎች ውስጥ አንዱ በሥራ ላይ ባሉ ሕጎችና አሠራሮች ያልተሸፈኑ ጉዳዮችን በዝርዝር ሕግ መደንገግ እና ወጥነት ያለውን ሥርዓት መፍጠር እንደሆነ ተመልክቷል፡፡በዚህ መሠረት አስቀድሞ በወንጀል ሕግ ከተሸፈኑ ወንጀሎች መካከል አንዱ ከላይ ይዘቱ የተገለጸውና በጦር መሣሪያ ስለመነገድ በወንጀል ሕግ አንቀጽ 481 የተደነገገው ነው፡፡በአዋጁ አንቀጽ 22/1 ስር በግልጽ እንደተመለከተው የወንጀል ሕግ አንቀጽ 481 የተደነገገው በዚህ አዋጅ አልተሻረም፤ ወይም በወንጀል ሕግ አንቀጽ 22 እንዲተካ አልተደረገም፡፡ይልቁንም ሕግ አወጪው የወንጀል ሕግ አንቀጽ 481 ጸንቶ እንዲቀጥል እና አዋጁ በጦር መሣሪያ ከመነገድ ውጭ የሆኑ ድርጊቶችን ብቻ የወንጀል ተጠያቂነትን እንዲያስከትል መደንገጉን በአዋጁ አንቀጽ 22/1 ስር በግልጽ አቋሙን ገልጿል፡፡

በመሆኑም ማንኛውም ሰው የጸና ፈቃድ ሳይኖረው ወይም ሕግን ተቃራኒ በሆነ መንገድ ማንኛውንም የጦር መሣሪያ ከንግድ ሥራ ዓላማ እና በወንጀል ሕግ አንቀጽ 256 ስር ከተደነገገው ማዕቀፍ ውጭ በሆነ በሌላ ሀሳብ ወይም ዓላማ ወደ ሀገር ውስጥ ያስገባ፣ከሀገር ያስወጣ፣ የያዘ፣ ያስቀመጠ፣ የተቀበለ፣ ያከማቸ፣ የተገለገለ፣ ያሳየ፣ የደበቀ፣ለሽያጭ ያቀረበ ፣ የደለለ፣ የሸጠ፣ የገዛ፣ ያስተላለፈ፣ ያከፋፈለ፣ ያዘዋወረ፣ ያንጓዘ፣ የሠራ ወይም ያመረተ፣ ያሰለጠነ፣ የጠገነ ወይም ያስወገደ እንደሆነ ጥፋተኛ ሆኖ ሊቀጣ የሚገባው በአዋጅ ቁጥር 1177/2012 አንቀጽ 22 ስር በተመለከቱት አግባብነት ባላቸው ንዑሳን ድንጋጌዎች መሠረት ይሆናል፡፡

ከእነዚህ ድንጋጌዎች አፈጻጸም ጋር በተያያዘ ሌላው ግልጽ መሆን ያለበት በወንጀል ሕግ አንቀጽ 481(1/ሀ) ስር “በመነገድ ዓላማ” በሚል የተገለጸው ሀረግ እንዴት መታየት አለበት የሚለው ነው፡፡በዚህ ድንጋጌ መሠረት ተጠያቂ ለመሆን በመነገድ ዓላማ በድንጋጌው ላይ የተጠቀሱት ተግባራት መፈጸም ያለባቸው የጸና የንግድ ፈቃድ ሳይኖር ወይም ሕግን ተቃራኒ በሆነ አግባብ ሊሆን ይገባል፡፡ የንግድ ፈቃድ ሳይኖረው ወይም ሕግን ተቃራኒ በሆነ አግባብ ለመነገድ ዓላማ በድንጋጌው የተመለከተውን ግዙፋዊ ፍሬ ነገር ተፈጽሟል ሊባል የሚቻለው ደግሞ ማንኛውም ሰው ጥቅም ለማግኘት ወይም ትርፍ ለማግኘት ብሎ የሞያ ሥራው

አድርጎ የጦር መሣሪያ የመሸጥ፣የመግዛት፣የመለወጥ ፣ የማስተላለፍ፣ለሽያጭ የማቅረብ ተግባር ሲፈጽም እና ለዚህ ተግባር የጦር መሣሪያ የመጠገን፣ የማስቀመጥ እና የማከማቸት ተግባር ሲፈጽም ነው። ከዚህ አግባብ ውጭ በወንጀል ሕጉ አንቀጽ 481(1/ለ) ስር የተደነገገው እንደተጠበቀ ሆኖ ማንኛውም ሰው የመነገድ ዓላማ ሳይኖረው ያለፈቃድ ወይም ሕግን ተቃራኒ በሆነ አግባብ በእጁ የሚገኘውን ማንኛውንም የጦር መሣሪያ የሸጠ፣ለሽያጭ ያቀረበ፣ ያስቀመጠ፣ያከማቸ፣የጠገነ እና ሌሎች በአዋጅ ቁጥር 1177/2012 አንቀጽ 4 ስር የተከለከሉ ተግባራትን የፈጸመ እንደሆነ ተጠያቂ ሊሆን የሚገባው ከላይ እንደተገለጸው በአዋጅ ቁጥር 1177/2012 አንቀጽ 22 ስር በተመለከቱት አግባብነት ባላቸው ንዑሳን ድንጋጌዎች መሠረት ይሆናል።

በተያዘው ጉዳይ አመልካች በክሱ የተጠቀሱትን የጦር መሣሪያዎች በቤቱ ያስቀመጠው ወይም ያከማቸው ፈቃድ ሳይኖረው መሆኑ ተረጋግጧል።አመልካች ይህንን ድርጊት የፈጸመው በአርሶ አደርነት ሲተዳደር ቤቱ እና የሰብል ማሳወቂያ ስለተቃጠለበት የሚተዳደርበትን በማጣጠፍ የጦር መሣሪያ በመነገድ ትርፍ ገንዘብ ለማግኘት በማሰብ ገዝቶ ለመሸጥ በማሰብ እንደሆነ በመግለጽ በክሱ ላይ የተገለጸውን ወንጀል ለመፈጸም አስቦ እንዳላከማቸ በመግለጽ ክዶ ተከራክሯል። የዐቃቤ ሕግ ምስክሮች የሰጡት ምስክርነት ቃል የሚያሳየው በክሱ የተጠቀሱት የጦር መሣሪያዎች በአመልካች ቤት ውስጥ ተቀምጠው መገኘታቸውን ሲሆን ይህም በአመልካች የተካደ አይደለም።ይልቁንም የዐቃቤ ሕግ አንድ ምስክር አመልካች መሣሪያዎቹን በቤቱ ያስቀመጠው ለመነገድ ዓላማ እንደሆነ ከአመልካቹ መስማቱን መመስከሩ እና አመልካች ክሱን እንዲከላከል ከታዘዘ በኋላ አቅርቦ ባሰማቸው ምስክሮች አመልካች በፊት የእርሻ ሥራ የነበረው እና አርሶ አደር ሲሆን የእርሻ ሥራው ስለተቋረጠበት ልጆቹን የሚያስተዳድርበትን እና የሚያስተምርበትን ለማግኘት ብሎ እነዚህን የጦር መሣሪያ ጠግኖ እንደሚሸጥ ፤ለሚ ታደሰ ለሚባል ሰው ሊሸጥለት ተስማምተው በነጋታው ይህ ለሚ የተባለው ሰው ለፖሊስ ጠቁሞ እንደአስያዘው መስክረዋል። ይህ ምስክርነት ቃል በድምሩ ሲታይ አመልካች በቋምነት የሚተዳደርበትን የአርሶ አደርነት ሥራውን በመተው ፈቃድ ሳይኖረው ወይም ለሕግ ተቃራኒ በሆነ አግባብ ጥቅም ወይም ትርፍ ለማግኘት በማሰብ ተጠቃሾቹን የጦር መሣሪያዎች እየገዛ እና እየጠገነ ለሽያጭ የማቅረብ ተግባር ውስጥ መግባቱን የሚያሳይ ነው።በመሆኑም አመልካች የተከሰሰበትን ድርጊት የፈጸመው የሙያ ሥራው አድርጎ በተጠቀሱት የጦር መሣሪያዎች የመነገድ ድርጊት መፈጸሙን የሚያሳይ ነው።

በመሰረቱ በአገራችን የወንጀል ፍትህ አስተዳደር ሥርዓት መሰረት ሕገ-ወጥነቱና አስቀጩነቱ በሕግ የተደነገገውን በማድረግ የሚፈጸም የወንጀል ድርጊት ወይም አል ድርጊት ሕጋዊ፣ ግዙፋዊ እና ሞራላዊ ፍሬ ነገሮችን በአንድነት በሚያሟላ አኳኋን መፈጸሙ በፍርድ ቤት የተረጋገጠበት ወንጀል ፈጻሚ በወንጀል ሕጉ እና አግባብነት ባለው ሌላ ሕግ የተደነገገውን ቅጣት መቀጣት ይገባዋል። አንድ ሰው በወንጀል ደርጊት ተጠያቂ የሚሆነው የተከሰሰበትን ድርጊት ወንጀል አድርጎ በሚደነገገው ሕግ ላይ በተመለከተው መሠረት ድርጊቱን ሆነ ብሎ ወይም በቸልተኝነት መፈጸሙ በማስረጃ ሲረጋገጥ ስለመሆኑ በኢ.ፌ.ዴ.ሪ የወንጀል ሕግ

ማስታወሻ፡- ይህ የሰበር ችሎት ውሳኔ ሰነድ ለጥናትና ምርምር ሥራ ወይም ለግንዛቤ እንጂ

ለፍርድ አፈጻጸም ዓላማ አያገለግልም !

አንቀጽ 58 እና 59 ስር ተደንግጓል። በዚህ መልኩ ተከላሽ ጥፋተኛ ሆኖ ሊቀጣ የሚችለው በወንጀል ሕጉ ልዩ ድንጋጌዎችና በሌላ ልዩ ሕግ በተለየ ሆኔታ ካልተደነገገ በስተቀር ተከላሹ የተከሰሰበትን ወንጀል ስለመፈጸሙ ዐቃቤ ሕግ ሕጋዊ፣ ግዙፋዊ እና ሞራላዊ ፍሬ ነገሮችን በሚያሳይ አኳኋን በማስረጃ ሲያስረዳ ነው(የወንጀል ሕጉ አንቀጽ 23 ይመለከታል)።

ጉዳዩን በመጀመሪያ ደረጃ ዳኝነት ሥልጣን እና በይግባኝ ሰሚነት የሚገኙ ፍርድ ቤቶች የማስረጃ አቀራረብን፣ አግባብነትን፣ ተቀባይነትን እና ማስረጃ አቅርቦ አንድን ፍሬ ነገር የማስረዳት ሽክም የሚመለከቱ መርሆዎች (Principles of Production, relevancy, admissibility and burden of proof of evidence) አተገባበር በሚቃረን አኳኋን እንዲሁም የማስረጃ ምዘናን ወይም የማስረዳት ደረጃን (standards of proof or weight of evidence) የሚመለከቱ መሰረታዊ መርሆዎች በመጣስ የመጨረሻ ውሳኔ መስጠታቸው በግልጽ ሲረጋገጥ፣ በተጨማሪም በአንድ ማስረጃ ይዘት ላይ በግልጽ የተመለከተውን ወይም በምስክሮች ተመስክሮ የተረጋገጠውን ፍሬ ነገር በአግባቡ ያላገናዘበ ውሳኔ ሲሰጡ እና ውሳኔ የሚሻው የፍሬ ነገር ጭብጥ መኖር አለመኖሩን ለማረጋገጥ አስፈላጊ ለሆነ ማስረጃ ተገቢውን ዋጋ ሳይሰጡ ውሳኔ መስጠት እንዲሁም በፍሬ ነገር ደረጃ የተረጋገጠውን ነጥብ ከሕጉ ጋር ሳያገናዝቡ መወሰን ማስረጃ ወደ መመዘን ውስጥ ተገብቷል የሚያስብል ሳይሆን እንደመሰረታዊ የሕግ ስህተት ተቆጥሮ በዚህ ችሎት ሊታረም የሚገባ መሰረታዊ የሕግ ስህተት ነው። ከዚህ ጋር በተያያዘ በሰ/መ/ቁጥር 45595፣64813(ቅጽ 12)፣ 225975 ፣228017 (ያልታተመ) እና በሌሎች መዛግብት ላይ የፌዴራል ጠቅላይ ፍርድ ቤት ሰበር ሰሚ ችሎት የሕግ ትርጉም ሰጥቷል።

በያዝነው ጉዳይ ከላይ በዝርዝር እንደተገለጸው አመልካች በክሱ የተጠቀሰውን ድርጊት የእምነት ክህደት ቃሉን በሠጠበት አግባብ ለመነገድ ዓላማ ሲል እንደፈፈለው ባቀረባቸው መከላከያ ምስክሮች ከማስረዳቱም በተጨማሪ የዐቃቤ ሕግ አንደኛው ምስክርም ይህንኑ በሚያጠናክር አኳኋን መስክረዋል።በአመልካች ስለመፈጸሙ በማስረጃ የተረጋገጠው ግዙፋዊ እና ሞራላዊ(የሀሳብ ክፍል) ፍሬ ነገሮች የሚያሳዩት አመልካች በክሱ የተጠቀሰውን ድርጊት የፈጸመው በጦር መሣሪያ ለመነገድ ዓላማ ሆኖ እያለ የሥር ፍርድ ክፍተኛ ፍርድ ቤት አመልካች ድርጊቱን የፈጸመው ለመነገድ ዓላማ ስለመሆኑ በማስተባበል አልተከላከለም የሚል ድምዳሜ ላይ መድረሱ በማስረጃ የተረጋገጠውን የወንጀል ሕጉን አንቀጽ 481(1/ሀ) ግዙፋዊ እና ሞራላዊ ፍሬ ነገሮችን ያላገናዘበ በመሆኑ በወንጀል ሕጉ አንቀጽ 23/2 የተደነገገውን መርህ እና የማስረጃ ምዘና መሠረታዊ መርህ አተገባበር የሚቃረን እንደሆነ አረጋግጠናል።

ሲጠቃለል የንግድ ፈቃድ ሳይኖረው ወይም ሕግን ተቃራኒ በሆነ አግባብ ማንኛውም ሰው ጥቅም ለማግኘት ወይም ትርፍ ለማግኘት በማሰብ የሞያ ሥራው አድርጎ የጦር መሣሪያ የመሸጥ፣ የመግዛት፣ የመለወጥ ፣ የማስተላለፍ፣ለሽያጭ የማቅረብ ተግባር ሲፈጽም እና ለዚሁ ተግባር የጦር መሣሪያ የመጠገን፣ የማስቀመጥ እና የማከማቸት ተግባር መፈጸሙ ሲረጋገጥ ጥፋተኛ ሆኖ ሊቀጣ የሚገባው በጦር መሣሪያ ስለመነገድ

ማስታወሻ:- ይህ የሰበር ችሎት ውሳኔ ሰነድ ለጥናትና ምርምር ሥራ ወይም ለግንዛቤ እንጂ

በወንጀል ሕግ አንቀጽ 481(1/ሀ) ስር በተደነገገው መሠረት ነው ብለናል። አንድ የወንጀል ደርጊት በሕዝቡና በመንግሥት ላይ የሚያደርሰውን ጉዳት መጠን በማመዛዘን ወንጀሉ የሚያስቀጣውን ቅጣት በሕግ መደንገግ ሕግ አወጪ የሆነው የሕዝብ ተወካዮች ምክር ቤት ነው። የፍርድ ቤት ተግባርና ኃላፊነት ተከላሽ ጥፋተኛ በተባለበት የሕግ ድንጋጌ ላይ ንፃተደነገገው ቅጣት መነሻ በማድረግ በወንጀል ሕጉና በቅጣት አወሳሰን መመሪያው ላይ የተደነገገውን የቅጣት አወሳሰን መርሆዎችንና ደንቦችን በመከተል የቅጣት ወሳኔ ማስተላለፍ ነው። አመልካች በቋምነት የሚተዳደርበትን የአርሶ አደርነት ሥራውን በመተወጠ ፈቃድ ሳይኖረው ወይም ለሕግ ተቃራኒ በሆነ አግባብ ጥቅም ወይም ትርፍ ለማግኘት በማሰብ ተጠቃሾቹን የጦር መሣሪያዎች እየገዛ እና እየጠገነ ለሽያጭ የማቅረብ ተግባር ወስጥ መግባቱን ስለተረጋገጠ የፈጸመው ድርጊት የሙያ ሥራው አድርጎ በተጠቀሱት የጦር መሣሪያዎች የመነገድ ድርጊት መፈጸሙን የሚያሳይ ነው። በመሆኑም የስር ከፍተኛ ፍርድ ቤት አመልካችን በወንጀል ሕግ አንቀጽ 481(1/ሀ) ስር ጥፋተኛ ነው ብሎ ቅጣት መወሰን ሲገባው በአዋጅ ቁጥር 1177/2012 አንቀጽ 22/3 ስር ጥፋተኛ ነው በማለት ቅጣት መወሰኑ በፌዴራል ፍርድ ቤቶች አዋጅ ቁጥር 1234/2013 አንቀጽ 2(4/ሸ) እና 10(1/ሐ) መሠረት ሊታረም የሚገባው መሠረታዊ የሕግ ስህተት ነው። እንዲሁም ጉዳዩን በይግባኝ እና በሰበር የተመለከተው የክልሉ ጠቅላይ ፍርድ ቤት ሰበር ሰሚ ችሎት ስህተቱን ማረም ሲገባው ወሳኔውን በትእዛዝ ማጽናቱ ሊታረም የሚገባው ስህተት ነው ብለናል። በመሆኑም አመልካች እንደፈጸመ የተረጋገጠው የወንጀል ድርጊት በጦር መሣሪያ መነገድ ወንጀል በመሆኑ በክሱ የተጠቀሰውን የአዋጅ ቁጥር 1177/2012 አንቀጽ 4/1 እና 22/3 ድንጋጌ በወ/መ/ሥ/ሥ/ሕግ ቁጥር 113/2 መሰረት ወደ ወንጀል ሕግ አንቀጽ 481(1/ሀ) በመለወጥ አመልካች በወንጀል ሕግ አንቀጽ 481(1/ሀ) ስር ጥፋተኛ ነው ሲል ችሎቱ ፍርድ ሰጥቷል።

ቅጣትን በተመለከተም የወንጀል ቅጣትና የጥንቃቄ እርምጃዎች የሚወሰነው በወንጀል ሕጉ ታላቅ ክፍል ስለወንጀል ቅጣት አወሳሰን የተደነገጉ መርሆዎችንና ሁኔታዎችን እንዲሁም ስለወንጀሎችና ስለቅጣታቸው የሚደነገጉትን የልዩ ክፍሉ ድንጋጌዎች መሠረት በማድረግ መሆኑን፣ የወንጀል አድራጊውን ግላዊ የአደገኛነት መጠን፣ ያለፈ የህይወት ታሪኩን፣ ወንጀል ለማድረግ ያነሳሁትን ምክንያቶችና የአሳብን ዓላማ፣ የግል ኑሮውን ሁኔታ፣ የትምህርቱን ደረጃ፣ እንዲሁም የወንጀሉን ከባድነትና የአፈፃፀሙን ሁኔታዎች በማመዛዘን መሆኑን፣ የወንጀል ሕግ ልዩ ክፍል ድንጋጌዎች እንደተጠበቁ ሆነው ፍርድ ቤቱ በሕጉ የተመለከቱትን የቅጣት ማክበጃና ማቅለያ ምክንያቶችን በመያዝ እጅግ ቀላል ከሆነው ቅጣት አንስቶ እስከ ከባዱ ድረስ ያለውን በጥንቃቄ በመመርመር ለእያንዳንዱ ጉዳይ ተገቢ የሆነውን ቅጣት እንደሚወስን በወንጀል ሕጉ እና በቅጣት አወሳሰን መመሪያው ላይ የተመለከተው የቅጣት አወሳሰን ደንብ ያሳያል (የወንጀል ሕጉ አንቀጽ 82-88 ይመለከታል)። በዚህ መሠረት በአመልካች እጅ የተገኙትን የጦር መሣሪያዎች ብዛት ያላቸው መሆኑን ከግምት በማስገባት በወንጀል ሕጉ አንቀጽ 481(1/ሀ) ስር ከተደነገጉት አማራጭ ቅጣቶች መካከል ከአስር ዓመት ጽኑ እስራት የማይበልጥ የሚለውን የቅጣት አማራጭ ይዘናል። በመቀጠል ወንጀሉ ደረጃ ያልወጣለት በመሆኑ በቅጣት አወሳሰን መመሪያ ቁጥር 2/2006 መሠረት ለቅጣቱ

ማስታወሻ:- ይህ የሰበር ችሎት ውሳኔ ሰነድ ለጥናትና ምርምር ሥራ ወይም ለግንዛቤ እንጂ

ደረጃ በማወጣት ደረጃውን መካከለኛ ደረጃ ላይ በመመደብ መነሻ ቅጣት 5 ዓመት ጽኑ እስራት ይዘናል።ይህም በእርከን 20 ላይ የሚያርፍ ነው።ተጠሪ በስር ፍርድ ቤት የቅጣት ማክበጃ እንዳለቀረበ በመገለጹ የስር ፍርድ ቤት ለአመልካች የያዘለትን ሦስት የቅጣት ማቅለያ ምክንያቶችን በመያዝ ቅጣቱን ከእርከን 20 ወደ እርከን 17 ዝቅ በማድረግ ችሎቱ በእርከኑ የተመለከተውን ፍቅድ ሥልጣን ከምት በማስገባት አመልካችን ያርማል፤ መሰል ወንጀለኞችን ያስጠነቅቃል ብለን ባመንበት በ3 (ሦስት) ዓመት ከ11(አስራ አንድ) ወር ጽኑ እስራት እንዲቀጣ በማሻሻል ተከታዩን ወስነናል።

ወሳኔ

1. የምስራቅ ወለጋ ዞን ከፍተኛ ፍርድ ቤት በመ/ቁጥር 58936 ላይ በቀን 17/05/2015 ዓ/ም የሰጠው የጥፋተኝነት እና የቅጣት ወሳኔ የኦሮሚያ ክልል ጠቅላይ ፍርድ ቤት የምዕራብ ቋሚ ችሎት በመ/ቁጥር 425224 ላይ በቀን 30/05/2015 ዓ/ም የሰጠው ትእዛዝ እና የኦሮሚያ ክልል ጠቅላይ ፍርድ ቤት ሰበር ሰሚ ችሎት በመ/ቁጥር 422150 ላይ በቀን 24/06/2015 ዓ/ም የሰጠው ትእዛዝ በሰበር ሥነ ሥርዓት መመሪያ ቁጥር 17/2015 አንቀጽ 9/1 መሰረት ተሻሽለዋል።
2. አመልካች በጦር መሣሪያ የመነገድ ወንጀል በመፈጸሙ በወንጀል ሕግ አንቀጽ 481(1/ሀ) ስር ጥፋተኛ ነው ብለናል።በዚህ መሠረት አመልካች ከዚህ ወንጀል ጋር በተያያዘ የታሰረበት ካለ የሚታሰብለት ሆኖ በ3 (በሦስት) ዓመት ከ11(አስራ አንድ) ወር ጽኑ እስራት እንዲቀጣ ተሻሽሎ ተወስኗል።
3. ከአመልካች የተያዙ የጦር መሣሪያዎች እንዲወረሱ የተሰጠው ወሳኔ አልተነሳም።

ትዕዛዝ

1. የወሳኔው ግልባጭ እንዲያወቁት ለክልሉ ፍርድ ቤቶች ይተላለፍ።እንዲሁም ማረሚያ ቤቱ በዚህ ወሳኔ መሰረት እንዲያስፈጽም አመልካች ታስሮ ለሚገኝበት ማረሚያ ቤት የወሳኔው ግልባጭ ይተላለፍ። ሲጠይቁ ግልባጩ ለግራ ቀኙም ይሰጣቸዋል።
2. መዝገቡ ተዘግቷል ወደ መዝገብ ቤት ይመለስ።

የማይነበብ የአምስት ዳኞች ፊርማ አለበት

መ/0